

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Zdeňka Stibrála a soudců JUDr. Ivy Hubáčkové a JUDr. Miroslava Stoklasy ve věci

žalobce **Karola P.**, nar. xxx
bytem xxx
zastoupeného JUDr. Ing. Andrejem Staňkem, Ph.D., advokátem
se sídlem Praha 3, Vinohradská 2396/184

proti
žalované **Kooperativě pojišťovně, a. s., Vienna Insurance Group**, IČO 47116617
sídlem Praha 8, Pobřežní 665/21

o 775 000 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 1. června 2020, č. j. 7 C 122/2017-187,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně **se** ve výroku I. **mění** tak, že **se** žaloba o 775 000 Kč s příslušenstvím **zamítá**.
- II. Ve výroku II. **se mění** tak, že žalobce **je povinen** zaplatit soudní poplatek ve výši 38 750 Kč, a 100 Kč na účet Obvodního soudu pro Prahu 8 do tří dnů od právní moci rozsudku.
- III. Žalobce je povinen zaplatit žalované na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů 28 750 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Hana Vápeníková

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně výrokem I. uložil žalované zaplatit žalobci 775 000 Kč s příslušenstvím, výrokem II. uložil žalované zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení 70 906 Kč, výrokem III. uložil žalované zaplatit státu na účet Obvodního soudu pro Prahu 8 soudní poplatek ve výši 38 750 Kč, a výrokem IV. uložil žalované zaplatit státu na náhradu nákladů řízení 100 Kč.
2. Podle odůvodnění se žalobce návrhem ze dne 17. 1. 2017, podaného k Okresnímu soudu Karviná, domáhal zaplacení částky 3 025 000 Kč s 8 % úrokem ročně od 15. 4. 2016 do zaplacení. Svůj návrh odůvodnil nárokem z titulu uzavřením pojistné smlouvy č. 1420966086 s počátkem pojištění 1. 8. 2011, jednalo se o „univerzální životní pojištění prosperita“, jehož součástí bylo úrazové pojištění. Žalobce 22. října 2012 utrpěl úraz, jehož následkem došlo k poškození pravého kolene, které si následně vyžádalo léčení a operaci. V konečném důsledku vyžádal úraz totální endoprotézu pravého kolenního kloubu, když se stav kolene ustálil. K operaci však bylo nutno přistoupit se zpožděním, protože aktuální stav nedovolil operační výkon. Po zlepšení zdravotního stavu bylo přistoupeno k výměně kolenního kloubu 26. 2. 2016. Nárok žalobce z titulu bolestného byl odškodněn. Žalobce uplatnil i nárok na náhradu z důvodu trvalých následků, který vychází z pojistné částky a odškodňovacích tabulek, jeho nároku nebylo vyhověno. Ze zdravotní dokumentace vyplývá, že totální endoprotéza byla v příčinné souvislosti s předmětným úrazem.
3. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby s odůvodněním, že dne 22. 10. 2012 došlo k úrazu žalobce, který odškodnila pro poranění zevního nebo vnitřního menisku léčeného operativně, když z lékařské zprávy vyplynulo, že zjištěné poranění předního zkrříženého vazů je staršího data. Žalobce uplatnil nárok na odškodnění trvalých následků způsobených uvedeným úrazem, tyto byly ohodnoceny dle oceňovací tabulky procentní sazbou z pojistné částky 2,5 milionu Kč. Dne 19. 11. 2013 za trvalé následky byla žalobci vyplacena částka 225 000 Kč. Uplatněný nárok není v příčinné souvislosti s úrazem z 22. 10. 2012.
4. Soud vyšel ze zjištěného skutkového stavu, a ze skutečností mezi účastníky nespornými, že žalobce podal žalobu dne 17. 1. 2017. K uzavření smlouvy došlo dne 26. 7. 2011, součástí pojistné smlouvy bylo úrazové pojištění, tato smlouva byla účinná od 1. 8. 2011. Úrazové pojištění sjednané mimo jiné i pro případ trvalých následků úrazu s progresivním plněním na částku 2 500 000 Kč, součástí pojistné smlouvy byly všeobecné pojistné podmínky pro pojištění osob 0-901-10/1 a zvláštní pojistné podmínky pro úrazové pojištění 0-923-10/1. Nesporné mezi účastníky bylo, že ze strany žalované došlo k plnění ve výši 225 000 Kč. Ze zdravotní dokumentace žalobce soud zjistil, že v době základní vojenské služby prodělal operaci menisku 21. 3. 1988, tento úraz nezanechal žádné následky. Dne 22. 10. 2012 žalobce utrpěl úraz pravého kolene, kdy při vystupování z auta po upadnutí si přisedl pravou dolní končetinu, došlo k podvrtnutí nohy, a od té doby bylo pravé koleno bolestivé, a došlo k operaci kolena. Poté došlo k rehabilitaci nejen u sporného kolena, ale i u druhého, kde byly problémy s bolestí při změně počasí, a pohybu. Ze zdravotní dokumentace nevyplývalo, že by až do operace dne 26. 2. 2016 došlo k ustálení zdravotního stavu. Žalobci byla dne 26. 2. 2016 aplikována totální endoprotéza pravého kolenního kloubu. Ze znaleckého posudku MUDr. Aleše Sládka, znalce z oboru zdravotnictví – ortopedie, bylo zjištěno, že pro operaci endoprotézy pravého kolenního kloubu došlo k omezení hybnosti v rozsahu 30 % s tím, že v době úrazu v říjnu 2012 byly zjištěné mírné degenerativní změny pravého kolene. Od úrazu v roce 1987 (správně má být zřejmě uvedeno 1988) během 15 let nedošlo k žádným projevům progresu problémů vyplývajících z opotřebení pravého kolenního kloubu.

5. Po právní stránce soud nárok žalobce posoudil dle § 100 odst. 1, § 101 zák. č. 40/1964, dále dle § 8 zák. č. 37/2004 Sb. K úrazu žalobce došlo za účinnosti zák. č. 40/1964 Sb., dle tohoto právního předpisu s odkazem na § 3028 zák. č. 89/2012 Sb. soud nárok posoudil. Dospěl k závěru, že žaloba v rozsahu, ve kterém zůstala předmětem sporu, byla podána po právu, protože byla uzavřena platná pojistná smlouva, došlo k úrazu žalobce, tedy k pojistné události v žalobě popsané a doložené lékařskými zprávami. V posuzovaném případě nedošlo k namítnému promlčení nároku, protože dle čl. II odst. 1 a 2 zvláštních pojistných podmínek pojistnou událostí je v zásadě úraz, který nastal skutečně v době pojištění, avšak v posuzovaném případě dochází k posunu počátku běhu promlčecí lhůty k uplatnění jeho nároku u soudu o tři roky. Ze zdravotní dokumentace vyplývá, že po úraze v říjnu 2012, nedošlo k ustálení trvalých následků, teprve v době tří let po úrazu vznikla povinnost žalované plnit dle procentního podílu, ve smyslu uzavřené smlouvy. Tímto ustanovením byl počátek běhu promlčecí lhůty posunut na 22. 10. 2016, žaloba byla podána 17. 1. 2017 v době běžící promlčecí lhůty, tedy včas. Argumentaci žalované judikaturou vyšších soudů, soud neshledal jako přílehavou, protože řešila problém promlčení obecně, bez vztahu k ustanovením zákona o pojistném plnění, o které se jedná v dané věci. Ze zdravotní dokumentace nevyplývalo, že by úraz z roku 1987 či 1988 měl jakýkoliv vliv na zdravotní stav pravého kolenního kloubu žalobce, případné degenerativní změny odpovídaly pouze věku, a soud je neshledal důvodné pro závěr, že by tento fakt měl vliv na nutnost provedení totální endoprotézy, když tato byla v příčinné souvislosti s úrazem z října 2012. Podle tabulek má právo žalobce na pojistné plnění ve výši 40 % z pojistné částky 2 500 000 Kč, tedy 1 000 000 Kč, za situace, kdy došlo k částečnému plnění ve výši 225 000 Kč, mu soud přiznal plnou částku, která zůstala předmětem sporu. Žalobce žalovaného vyzval k plnění, k tomu ve stanovené lhůtě nedošlo, proto soud žalobci přiznal i příslušenství přisouzené pohledávky ve výši 8 % ročně dle § 1970 zák. č. 89/2012 Sb. a § 2 nař. vl. č. 351/2013 Sb.
6. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 146 odst. 2 o. s. ř.
7. Proti rozsudku podala žalovaná včas odvolání. Vyslovila nesouhlas se závěrem soudu, zejména s ohledem na znalecký posudek MUDr. Peška ze dne 4. 8. 2018, který byl ustanoven soudem. Znalec v odpovědi č. 1 svého posudku uvedl, že úrazový děj měl zásadní význam na progresi degenerativních změn, jejichž důsledkem byla nutnost provedení totální náhrady pravého kolenního kloubu. Z toho vyplývá, že totální endoprotéza byla důsledkem degenerativních změn, nikoliv přisednutí si pravé dolní končetiny při úrazu. Pro tyto případy v pojistné smlouvě, resp. v pojistných podmínkách v čl. IV písm. m) byla sjednána výluka z pojištění. Dle žalované, i z laického pohledu je zřejmé, že samotné přisednutí pravé dolní končetiny nemůže být hlavní a dominantní příčinou totální endoprotézy kolenního kloubu. K otázce promlčení poukázala nám usnesení NS ČR sp. zn. 23 Cdo 749/2019. Vyslovila tím i nesouhlas, že toto rozhodnutí není přílehavé dané situaci, že řeší problém promlčení obecně bez vztahu k ustanovením pojistných podmínek. I v případě pojistné smlouvy přezkoumávané Nejvyšším soudem smluvní strany v pojistných podmínkách definovaly pojistnou událost jako úraz. Úraz se žalobci stal dne 22. 10. 2012, řízení bylo zahájeno až 17. 1. 2017, tedy celý nárok žalobce je promlčen. Rovněž žalovaná označila za nesprávný výrok o náhradě nákladů řízení, neboť jí nebyla před zahájením řízení doručena výzva k plnění dle § 142a o. s. ř., výzva ani doklad o jejím doručení nebyla k důkazu provedena. Navrhla změnu napadeného rozsudku tak, aby soud odvolací žalobu zamítl. V následném doplnění odvolání opakovala svoji argumentaci k příčinné souvislosti operace – totální endoprotézy pravého kolenního kloubu žalobce ve vztahu k úrazu z roku 2012. K vznesené námitce promlčení odkázala na rozhodnutí NS ČR sp. zn. 23 Cdo 749/2019. Dále odkázala na připojenou přílohu, a to rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 5. 8. 2020, č. j. 11 Co 82/2020-214, který se zabýval obdobným případem, posuzoval i totožné pojistné podmínky, a dospěl k závěru, že pojistnou událostí je úraz pojištěného.

8. Žalobce vyvracel argumenty v odvolání uvedené, shrnul dosavadní průběh řízení. K výluce z pojistného plnění uvedl, že argumentace odvolatelky nemůže být aplikována na jeho případ. Tato je pouze účelová, a jejím cílem je se vyhnout pojistnému plnění. Stejný názor zaujal i soud, který aplikaci výlučky odmítl s tím, že tuto nelze aplikovat na případ degenerativních změn, které odpovídají věku žalobce. Navíc stáhnutím této výlučky na případ žalobce by došlo k absurdnímu závěru, že na odškodnění trvalých následků by dosáhly pouze osoby, u nichž proces stárnutí organismu v jeho přirozené a běžné podobě, ještě nezačal. Tím by z nároku na pojistné plnění byla de facto vyloučena drtivá většina osob s věkem nad cca 50 let. Takovéto ustanovení by bylo v příkrém rozporu s dobrými mravy a dle § 39 zák. č. 40/1964 Sb., absolutně neplatné. K námitce promlčení dále uvedl, že shodně jako soud prvního stupně nelze na daný spor aplikovat závěry usnesení NS ČR sp. zn. 23 Cdo 749/2019, neboť nezohledňuje specifickou povahu ustanovení zvláštních pojistných podmínek. Uvedl obsah těchto ustanovení s tím, že vytvářejí účelový konstrukt, v jehož důsledku vznikne pojišťovně povinnost vyplatit pojistné plnění nejdříve po uplynutí tří let od úrazu, zároveň však ode dne úrazu už začne plynout čtyřletá lhůta, na jejímž konci dojde k promlčení nároku pojištěnce. Tím je vytvořen zvláště nevyvážený stav, kdy na jednu stranu pojištěný (spotřebitel) po dobu tří let od úrazu nezná výši pojistného plnění, a ani nemá právo se pojistného plnění dle ustanovení zvláštních pojistných podmínek domáhat, zároveň mu však ubíhá lhůta, která má sloužit k tomu, aby se plnění soudně domáhal, nebo se bránil proti jeho chybně určené výši. Pojištěný je navíc spotřebitelem bez právních znalostí, de facto je mu zkrácena doba, po kterou se může domáhat soudní ochrany ze čtyř let na jeden rok. Lékařská zpráva, ve které byl určen rozsah trvalých následků, byla napsána až 21. 4. 2016, a teprve na základě této mohl podat žalobce žalobu k soudu. Výše pojistného plnění mu byla tedy známa teprve šest měsíců před okamžikem, kdy dle žalované mělo údajně dojít k promlčení. Konečně namítl neplatnost ustanovení pojistných podmínek z důvodu ochrany spotřebitele. Uvedl, že pokud by se odvolací soud neztotožnil s právním posouzením otázky promlčení soudem prvního stupně, předložil další právní argumentaci, podle které smluvní kontrakt, tj. kombinace ustanovení čl. II odst. 2 a VI odst. 1, 2 a 4 zvláštních pojistných podmínek, je natolik nevyvážený a účelový, že by mohl být shledán neplatným z důvodu ochrany spotřebitele. Žalobce jako fyzická osoba nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání, proto vystupoval při uzavírání pojistné smlouvy v pozici spotřebitele, a jako takovému mu náleží zvýšená právní ochrana. Pojistná smlouva, včetně zvláštních pojistných podmínek, je smlouvou formulářového typu, jejíž obsah neměl žalobce možnost ovlivnit a která, zjednodušeně řečeno, funguje na principu „take it or leave it“. Takovým typickým znakem těchto smluv je nevyváženost a jednostrannost ve prospěch smluvní strany, která je vytvořila. Proto je třeba chránit druhou smluvní stranu, zvláště v případě, kdy je druhá smluvní strana v postavení spotřebitele. Zneužití práva žalovanou, jako výrazně silnější stranou, nemůže požívat právní ochrany. Námitku rozporu s dobrými mravy vznesl žalobce i ve vztahu k posouzení otázky promlčení. Závěrem se pak vyjádřil k stanovisku žalované k náhradě nákladů řízení. Navrhl potvrzení napadeného rozsudku ve výrocích I., II., III. a IV. a přiznání náhrady nákladů odvolacího řízení.
9. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek, včetně řízení, které předcházelo jeho vyhlášení (§ 205, § 205a, § 212 o. s. ř.), a odvolání žalované shledal důvodným.
10. Soud vyšel při svém rozhodování z dostatečně zjištěného skutkového stavu vzhledem k tomu, co účastníci uvedli, a co vyšlo v průběhu dokazování najevo. Mezi účastníky nebyl sporný úrazový děj v roce 2012, kdy žalobce při vystupování z auta upadl a přisedl si pravou nohu, v důsledku čehož si poškodil koleno pravé nohy. Nárok odvíjející se od tohoto úrazu u žalované uplatnil, a tento mu byl v souladu se smluvními podmínkami odškodněn. Žalobce v té době

nezpochybňoval žádným způsobem uzavřenou pojistnou smlouvu, plnění přijal. Proti dalšímu uplatněnému nároku žalovaná se bránila jednak námitkou promlčení, dále pak případnou výlukou z pojištění. Soud dovodil, že k promlčení nároku nedošlo s ohledem na ustálení zdravotního stavu, ke kterému došlo až v roce 2016. Argumentace žalobce v tomto smyslu, tedy že běh promlčecí doby začíná běžet až po „projevení se následků úrazu“ odpovídá nároku založenému na chování škůdce při odškodňování náhrady škody na zdraví dle občanského zákoníku. V souzené věci nedošlo k poškození zdraví jinou osobou, nárok žalobce proti pojistiteli je originálním nárokem. Předmětná pojistná smlouva byla uzavřena nesporně pro pojištění následku úrazu. Pojistnou událostí je úraz, nikoliv jeho následky, a v souzené věci je nesporné, že k úrazu žalobce došlo v říjnu 2012. Promlčecí doba k uplatnění nároku začala běžet rok poté, v říjnu 2013, a lhůta tříletá skončila v říjnu 2016. Právo na pojistné plnění nemá povahu práva na náhradu škody, neboť pojišťovna není subjektem odpovědným za poškození zdraví žalobce. Jde o dva zcela rozdílné nároky s různými předpoklady jejich vzniku, které vyplývají z odlišných právních vztahů (vztah smluvní a vztah odpovědnostní), a pro každý z nich také platí zvláštní právní úprava promlčení. Žalobce svůj nárok uplatnil žalobou ze 17. ledna 2017, tedy po marném uplynutí lhůty k uplatnění nároku.

11. Závěr soudu prvního stupně, že nárok není promlčen, odvolací soud nesdílí, proto změnil napadený rozsudek dle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. a žalobu zamítl. Vzhledem k tomuto právnímu názoru, který vypořádal vztah mezi účastníky, se odvolací soud dále nezabýval, druhou vnesenou námitkou v rámci obrany žalované, že plnění není po právu z důvodu výluky pojištění. Řešení této problematiky je nadbytečné v souzené věci.
12. O náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů bylo rozhodnuto dle § 224 odst. 2 a § 142 odst. 1 o. s. ř., povinnost nahradit náklady řízení žalované spočívající v zaplaceném soudním poplatku ve výši 28 750 Kč byla uložena procesně neúspěšnému žalobci.
13. Soud prvního stupně nesprávně vycházel z toho, že žalobce je osvobozen od platby soudního poplatku s odkazem na § 11 odst. 2 písm. d) zák. č. 549/1991 Sb. Předmětné řízení není řízením o náhradu škody na zdraví (viz shora), jde o standardní sporné řízení mezi účastníkem pojistné smlouvy a pojišťovnou, tedy nárok odvíjející se od smluvního vztahu. Žalobce v takovémto řízení není ze zákona osvobozen od placení soudního poplatku, jeho povinnost zaplatit soudní poplatek vzniká současně s podáním žaloby, případně k výzvě soudu. Tímto způsobem soud prvního stupně nepostupoval, povinnost soudní poplatek zaplatit žalobce stíhá v průběhu celého řízení, proto odvolací soud změnil napadený rozsudek ve výroku II. a žalobci uložil zaplatit soudní poplatek ve výši 38 750 Kč, a dále 100 Kč na účet soudu prvního stupně na náklady řízení státu dle § 148 odst. 1 o. s. ř. za znalečné dle § 221a o. s. ř..

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání do dvou měsíců ode dne jeho doručení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 8, o přípustnosti dovolání rozhoduje dovolací soud.

Praha 9. prosince 2020

JUDr. Zdeněk Stibral v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: Hana Vápeníková